

Hvordan kan avanceret søgning forbedres?
Foto: Marten Newhall/ Unsplash

Avanceret søgning i fælleskatalogen

I bibliotek.dk er avanceret søgning ikke længere default. Det bør seriøst testes, om det skal genindføres. Avanceret søgning bør analyseres for at sikre en optimering af brugernes søgninger.

Der er i det efterfølgende fokus på bibliotek.dk.

Da den professionelle brugergrænseflade netpunkt.dk bygger på samme søgeindeks og samme database som bibliotek.dk, har håndtering af udviklingen af søgning i bibliotek.dk også betydning for søgning i den professionelle brugergrænseflade.

Søgning i bibliotek.dk har indtil 2020 haft en præsentation af søgemuligheder, hvor der default blev præsenteret både et fritekst-søgefelt og søgefelter for netop forfatter/titel/emne supple-

ret med materialetyper, årstal og sprog. I foråret 2020 forsvandt forfatter, titel og emnesøgningsmulighederne fra default-visningen og blev erstattet alene af et fritekst-énbokssøgefelt. Dette skete, før der var etableret en styring af den fælles biblioteksinfrastruktur (FBI) efter KOMBIT A/S' overtagelse af bestillerfunktionen og uden inddragelse af i hvert fald repræsentanter for FFU-bibliotekerne.

I forbindelse med diskussionerne om oplægget *Vision af søgning* har vi efterspurgt statistik før og efter denne forringelse – uden at det har været

muligt for DBC og KOMBIT at fremlægge nogen form for statistik til at vise forskellen på brugen af søgninger. Men det er ikke underligt, hvis brugen af for eksempel specifik søgning på titel falder, når bruger skal klikke en ekstra gang for at kunne lave denne søgning.

Sammenlignede statistik

Da det ikke har været muligt at få tal for fordelingen på anvendelsen af søgeindeks i bibliotek.dk før "Flere søgemuligheder" blev fjernet fra bibliotek.dk's standard-søgeside, er vi gået længere tilbage.

Vi må helt tilbage til en artikel af Kirsten Larsen i DF-revy Vol. 28 No. 6 (2005) side 18-20: Quick and dirty - hvordan søges der i DanBib?

En optælling af søgninger i bibliotek.dk og DanBib er så blevet sammenlignet med den detaljerede statistik over søgninger i bibliotek.dk fra 1.6.2020 til 1.6.2021, som blev udleveret til medlemmerne af FBI-faggruppen, der yder faglig rådgivning/sparring til KOMBIT og kvalitetssikrer, foreslår prioriteringer og indstiller ændringsønsker til Fælles Biblioteksinfrastruktur.

Det giver et bemærkelsesværdigt resultat:

Analyse af søgninger	bibliotek.dk DF-revy 2005	Netpunkt.dk DF-revy 2005	bibliotek.dk 2020-2021
Fritekst	7%	48%	93%
Forfattersøgning	39%	8%	1%
Titelsøgning	20%	21%	1%
Emnesøgning	26%	18%	2%

Det er naturligvis ikke rimeligt at sætte 93 procent "fritekst"-søgninger i bibliotek.dk i 2020-21 over for 15 år ældre tal. Der er naturligvis sket en del siden da, men det er værd at bemærke, at den principielle opbygning med et fritekst-søgefelt og nogle muligheder for formularsøgning på standard-søgesiden, var uændret fra 2000 til 2020.

Efter vores opfattelse er beslutningen om at droppe muligheden for kvalificeret søgning på bibliotek.dk's standard-søgeside ikke taget på seriøs vis. Forløbet viser, at der er tale om en ikke-fagligt begrundet beslutning. Det forhold, at det er Halsløs gerning at give brugerne af bibliotek.dk mulighed for at søge specifikt på hver af de 20

Foto: Christin Hume / Unsplash

søgekoder for emner, betyder ikke, at en helt almindelig bruger af bibliotek.dk ikke kan forholde sig til det, vedkommende gerne vil søge på, det være sig en forfatter, en titel eller et emne.

Derfor foreslår vi, at der som led i afprøvning af nyt brugerinterface for bibliotek.dk sker en seriøs analyse af både en startside med alene énsøgeboks – og en startside med både énsøgeboks og mulighed for formularsøgning baseret på Praksisregler for søgevej.

Efter lang tids uklarhed om der ville komme egentlig avanceret søgning i næste version af bibliotek.dk, er der på møder i KOMBIT-regi i februar 2022 gi-

vet tilsagn om, at der kommer avanceret søgning baseret på *Praksisregler for søgeveje* i næste version af bibliotek.dk.

Fokus på avancerede søgemuligheder

Vision om søgning var på dagsordenen ved det første møde i februar 2021 i DBC's interessentpanel for informationssøgning og uddannelse. Interessen gik helt uden om visionen om énboks-søgning og koncentrerede sig om forbedrede avancerede søgemuligheder. Det viste sig, at informationsprofessionelle fra både folke- og FFU-biblioteker alene var interesserede i informationskompetent søgning – og dermed i virkeligheden i, hvordan avanceret søgning kan forbedres.

Endvidere er der fra FFU-repræsentanternes side påpeget, at det er muligt at forbedre anvendelsen af vores metadata. Praksisregler for søgeveje blev udviklet i forbindelse med indførelsen af katalogiseringsformat danMARC2 lige før årtusindeskiftet og er naturligvis vedligeholdt, men er lavet med fokus på søgekoder med CCL (Common Command Language – ISO 8777). Praksisreglerne er stadig basis for søgeindeks

både i netpunkt.dk og bibliotek.dk, men mulighederne i mere komplekse søgninger i formularsøgning, præsenteret for brugerne i en enkel formular, er ikke blevet standardiseret ved en videreudvikling af praksisreglerne.

Der er heller ikke defineret søgeveje, som er betingede og dermed giver en mere præcis (og kompleks) søgemulighed. Der er i systemerne lavet forskellige smarte features, uden at det er blevet til fælles guds.

Betingede søgeveje

Et eksempel på mulighed for betingede søgeveje vil være at inddrage ophavets funktion, som siden praksisreglernes udgivelse er tilføjet i danMARC2 (en kode i delfelt 4 i en række felter).

Det har stor betydning for søgninger i bibliotek.dk, at mængden af personer relateret til en given udgivelse med indførelsen af funktionskoder er udvidet til oversætter og illustratører, som kan være interessante, hvorimod forlagsredaktører, bearbejdere m.v., udfører diverse opgaver, som må anses for tekniske opgaver og dermed næppe interessante for identifikation af et værk. Det kan undre, at der med indførelse af funktionskoder ikke er

sket en relevans-kuratering af koderne med dertil hørende opdatering af søgeregistre. Søgning på forfatternavn i traditionel forstand finder i bibliotek.dk også samme person i rollen som teknisk redaktør og andet uden ansvar for det intellektuelle indhold. De irrelevante resultater (på person med en alene teknisk rolle) kan betyde mindre tillid til bibliotek.dk, og måske endog at den søgende giver op og går til andre tjenester.

Kvalificeret søgning på personer

I Bibliotek.dk skelnes ikke mellem de forskellige roller, som en person kan have i forhold til udgivelsen af en bog.

Henriette Houth er her et glimrende eksempel på både egentligt forfatterskab og tekniske opgaver.

Nærmere gennemgang af fundene viser, at Henriette Houth er forfatter i klassisk forstand til digte og artikler.

En del af fundene viser sig at være på grund af hendes ansættelse på forlaget Vandkunsten. Her er hendes roller beskrevet som bearbejder, diverse, oversætter og redaktør. Ud fra klassisk katalogiseringspraksis og praksisregler for søgning vil "bearbejder og diverse"

ikke give anledning til at kunne søge på termen. Oversætter ja, hvis der er tale om digte eller til nød skønlitteratur. Redaktør, hvis der er tale om mere end teknisk redaktør - det vil for eksempel være tilfældet, hvis værket består af bidrag fra flere og redaktøren har opgaven at få bogen til at fremtræde som en helhed.

I eksemplet med Henriette Houth vil forlagsjobbet i længden skygge for hendes forfatterskab.

Houth er et "godt navn", værre står det til med mindre specifikke navne.

Altså – problemet er en blanding af definition af registre og katalogiseringspraksis (hvad er relevant for at beskrive et værk og gøre det genkendeligt og genfindeligt)

Søgemæssige mangler

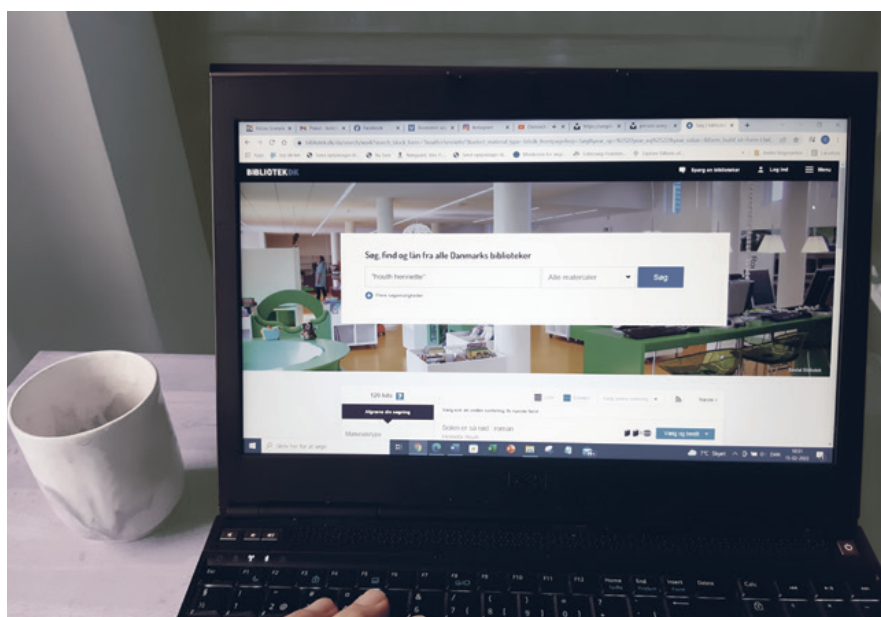
En anden pointe i visionen med énsøgeboksen, er, at bibliotek.dk skal ligne andre portaler, gerne kommercielle. Her sker noget interessant, når vi igen ser på Henriette Houth i relevante portaler:

Saxo, som DBC sammenligner sig med, er væsentlig bedre i sin énsøgeboks.

Saxo skal afsætte publikationer så effektivt som muligt og med den bedst mulige brugeroplevelse. Søgning på Henriette Houth giver hendes egentlige forfatterskab + Kassebogen (skrevet for Montana).

Derimod viser Saxo ikke *Dansk betonarkitektur*, *Danske værdier og udfordringer i en globaliseret verden* (Se næste side) og *Alene i Danmark*, udgivelser hvor Houth har løst forskellige udgivelsestekniske opgaver.

Bibliotek.dk/Netpunkt.dk giver et mikset af det egentlige forfatterskab foruden publikationer, hvor Henriette Houth har haft en teknisk rolle, men ikke redaktionel rolle eller er oversætter. (720 koderne *dkbea* (Bearbejder), *oth* (Diverse) eller *edt* (Redaktør) - det sidste uden at forlaget selv medtager denne rolle).

I Bibliotek.dk skelnes ikke mellem de forskellige roller, som en person kan have i forhold til udgivelsen af en bog. Foto: Stefan Katic

VANDKUNSTEN

Arne Piel Christensen, Knud Vilby: Danske værdier og udfordringer i en globaliseret verden. Fra et livs arbejde med flygtninge. Udgivet marts 2019. 1. udgave. 1. oplag. 300 sider. Hæftet. 250 kr. ISBN 978-87-7695-568-7.

Tilrettelagt af Carl-H.K. Zakrisson.

KØB DEL

Arne Piel Christensen var generalsekretær i Dansk Flygtningehjælp i en tid hvor vi troede på, at Danmark kunne gøre en positiv forskel i verden. Der var tolerance og vilje til at finde løsninger i internationale flygtningesituationer, og der stod international respekt om Danmark.

Danske værdier og udfordringer er præget af en dyb bekymring over, at danske regeringer har ført Danmark et helt andet sted hen. Tolerancen og overskuddet til at hjælpe andre er væk. Samfundet er blevet mindre liberalt. Vellykkede integrationsresultater tales ned. Og troen på, at forskellige kulturer kan berige hinanden, er væk.

Der er bred politisk opbakning til den stramme udlændingepolitik. "Men hvis politikken er forkeget, og hvis ikke den afspejler en dansk og international nødvendighed i forhold til de faktiske udfordringer, så bliver den ikke mere rigtig af at have en bred opbakning", skriver Arne Piel Christensen.

NETPUNKT

Danske værdier og udfordringer i en globaliseret verden : fra et livs arbejde med flygtninge 1. udgave, Kbh., Vandkunsten, 2019 296 sider, illustreret i farver

870970-basis:46352637

Kopier permalink

Katalogkoder: ACC201911 DBF201918 BKM201918

forfatter, (hovedansvarlig): Arne Piel Christensen

forfatter: Knud Vilby

redaktør: Anna Sarelin

diverse: Henriette Houth

DK5: 32.61, 30.1645

1. udgave

Form: biografier

ISBN: 9788776955687

Seneste oplag: 1. oplag, 2019

Niveau: Alment niveau

296 sider, illustreret i farver

Opstilling i folkebiblioteker: 32.61

Bestil flere

Lokaliseringer

87 biblioteker har materialet

Odense Bibliotekerne (746100)

Er hjemme - Slå op

Bestil

Vejle Bibliotekerne (763000)

Er hjemme - Slå op

Bestil

KB Victor Albecks Vej (800022)

Er hjemme - Slå op

Bestil

Aalborg Universitetsbibliotek (82

Præsentation hos udgivende forlag uden Houth og i Netpunkt med Houth.

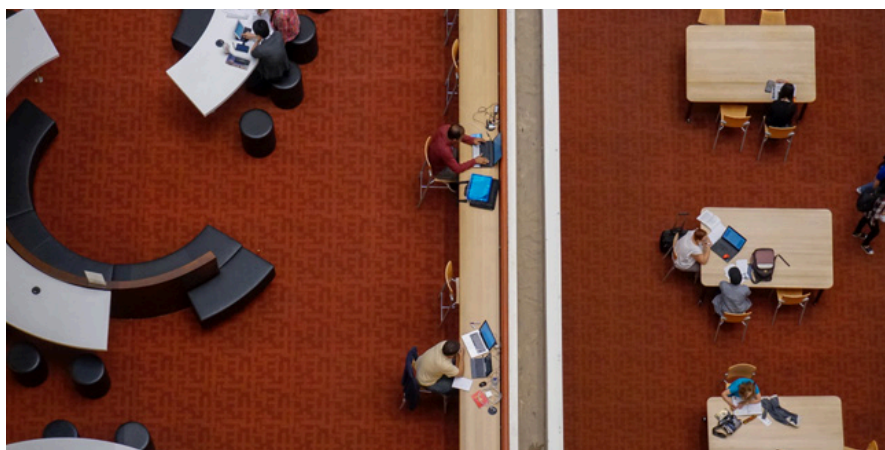
Efter vores opfattelse er beslutningen om at droppe muligheden for kvalificeret søgning på bibliotek.dk's standardsøgeside ikke taget på seriøs vis.

Vandkunsten omtaler ikke Henriette Houths rolle for bogen, ligesom hun ikke findes ved søgning i énsøgeboksen.

Kvalificeret søgning på emne

I den nationale specifikation af søgeindeks Praksisregler for søgeveje dækker "emne" (em) mange forskellige metadata-felter. Blandt andet den alfabetiske udfoldelse af DK5-klassifikationssystemet. Eksempelvis finder søgningen *em=skizofreni* finder derfor både egentlige emneord og 61.643 affektive sindslidelser. (Skizofreni = overgruppe til blandt andet fødselsdepression).

Søgningen er dermed upræcis i udgangspunktet, hvis ens term har underdelinger. Søgning på emne er ikke uproblematisk i betragtning af, hvor mange metadatafelter der indgår, lige fra DK5 til 530 (indholdsnoten). Dertil kommer, at mange poster er uden emneord. Vi må overveje, om metadata kan bruges bedre.

Præsentation hos hhv. udgivende forlag. Foto: Donna Lay / Unsplash

Der kan foretages gode emnesøgninger med andre søgekoder:

- **db = skizofreni** giver en blanding af fag- og skønlitteratur, som facetter kan splitte ad
- **df = skizofreni** ser ud til at give et pænt resultat – men er måske ikke fyldestgørende
- **ef = skizofreni** giver andre titler, som ser relevante ud. Den kombinerede søgning *ef="skizofreni" OR df = "skizofreni"* giver nok det bedste resultat, men

Det er på baggrund af eksemplerne på forfatter- og emnesøgninger værd at fortage en biblioteksfaglig analyse af, hvordan brugergrænsefladen anvender metadata, herunder hvilke data, der stilles til rådighed i den offentlige grænseflade.

Eli Greve, bibliotekskonsulent,
Syddansk Universitetsbibliotek
t.o.m. 31.1.2022 og
Leif Andresen, chefkonsulent,
Det Kgl. Bibliotek